

§ 185 Remiss SOU 2020:38 Ökad trygghet för visselblåsare
RS 1060-2020**Sammanfattning**

Region Västerbotten har fått möjlighet att yttra sig över remissen Ökad trygghet för visselblåsare.

Förslaget innebär i korthet bland annat att den nu gällande visselblåsarlagen upphävs och ersätts av en helt ny lag, ökat antal skyddade kategorier jämfört med nu gällande visselblåsarlag.

Verksamheter med fler än 50 anställda ska införa interna rapporteringskanaler och utse oberoende och självständiga personer eller enheter som är behöriga att på arbetsgivarens vägnar ta emot rapporter och följa upp det som rapporteras samt återkoppla till rapporterande person.

Arbetsmiljöverket föreslås utses till tillsynsmyndighet, med vitesmöjlighet, över att kraven i lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden efterlevs.

Förslag till yttrande har upprättats, av vilket det framgår att Region Västerbotten instämmer i stort i utredningens förslag och anser det viktigt med en tydlig och gemensam lagstiftning för att skydda visselblåsare från repressalier.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att regionstyrelsen beslutar

Yttrandet avges enligt förslag.

Förslag till beslut på sammanträdet

Nicklas Sandström (M), Ewa-May Karlsson (C), Carin Hasslow (L) Hans-Inge Smetana (KD, Åsa ågren Wikström (M) och Håkan Andersson (C) föreslår att följande text kompletteras yttrandet:

Från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna välkomnar vi utredningen om Ökad trygghet för visselblåsare. Det är mycket angeläget att det skyddet kommer på plats i Region Västerbotten.

Region Västerbottens revisorer har alldeles nyligen genomfört en enkätundersökning i organisationen om medarbetarnas syn och upplevelser av meddelarfrihet och tystnadskultur. Revisionen konstaterar i sin rapport att omkring fyra av tio medarbetare känner inte till vad begreppet innebär. Undersökningen visar också att nästan hälften av medarbetarna upplever att det finns, eller till viss del finns, en tystnadskultur på deras arbetsplatser. Vidare i rapporten lyfts det fram att 3 av 10 medarbetare inom sjukvården inte upplever att de öppet kan diskutera kvalitetsbrister på sin arbetsplats.

Det är helt uppenbart att det är alldeles för få medarbetare inom sjukvården som inte lyfter upp missförhållanden som finns på arbetsplatsen. Ett annat exempel på detta är länsmedias granskning #tystnaden i höstas. Båda rapporterna visar med all önskvärd tydlighet att allt för många formellt och informellt kände sig begränsad att nyttja sin meddelarfrihet.

Sammantaget är det mycket angeläget att en ny uppdaterad lagstiftning kommer på plats enligt de huvuddrag som beskrivs i utredningen.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Beslut

Yttrandet avges enligt förslag.

Reservation

Nicklas Sandström (M), Ewa-May Karlsson (C), Carin Hasslow (L) Hans-Inge Smetana (KD, Åsa Ågren Wikström (M) och Håkan Andersson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Protokollsanteckning

Petter Nilsson (SD) lämnar följande yttrande till protokollet:

Utredningen förhåller sig väl sett till det givna direktivet¹. Samtidigt är det rimligt att problematisera den komplexitet utredarna tillför meddelarskyddet – även om man gör detta inom direktivets ramar.

Det är förstås inte en helt lätt uppgift att tillföra meddelarskydd explicit för unionsrätten inom befintliga rättsliga ramar.

Vi ställer oss positiva till förslaget avseende statsbidragen, men ser gärna att man vidare specificerar villkoren för dem. Vi menar emellertid att även om oorganiserad arbetare idag de lege lata omfattas av kollektivavtal, så bör man överväga att cementera gällande lag, genom att införa en bestämmelse i enighet. Detta för att säkerställa att gällande skydd också säkras för berörda arbetstagare framgent, och att ingen hamnar mellan stolarna.

Beslutsunderlag

- §173 Remiss SOU 2020:38 Ökad trygghet för visselblåsare
- Tjänsteskrivelse Ökad trygghet för visselblåsare - SOU 2020:38
- Yttrande över remiss SOU 2020:38 Ökad trygghet för visselblåsare
- Remiss SOU 2020:38 Ökad trygghet för visselblåsare